

Seat No. : _____

LG-129

April-2014

B.Ed., Sem. II

B-512 : Psychology

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 750 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 10

Answer any **one** of the following questions in about **750** words :

- (1) નીચે આપેલ માહિતી પરથી મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલક શોધો :

વર્ગ	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39
આવૃત્તિ	02	06	12	30	16	14	12	08

Find out mean, mode and median from the data given below :

Class	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39
Frequency	02	06	12	30	16	14	12	08

- (2) આવેગ એટલે શું ? આવેગ નિયંત્રણ શા માટે જરૂરી છે ? તેના માર્ગો જણાવો.

What is emotion ? Why it is necessary to control emotion ? State its ways.

- (B) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 125 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 4

Answer any **one** of the following questions in about **125** words :

- (1) અસરકારક મનોવિજ્ઞાનીના કૌશલ્યો ટૂંકમાં સમજાવો.

Explain briefly the skill of effective psychology.

- (2) સ્મૃતિ સુધારણાની પ્રયુક્તિઓ જણાવી સમજાવો.

State and explain the techniques of memory improvement.

- (3) સહસંબંધ એટલે શું ? તેના પ્રકારોની સમજૂતી આપો.

What is correlation ? Explain its types.

2. (A) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 100 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 6

Answer any **two** of the following questions in about **100** words :

- (1) પાઠ આયોજન અને એકમ આયોજન વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

Clarify the difference between lesson plan and unit plan.

- (2) જૂથ અધ્યયન પદ્ધતિ એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.

What is group study method ? Explain its importance.

- (3) અનુબંધના પ્રકારો ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

Explain with illustrations the types of correlation.

(B) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં આપો : 8

Answer any **one** of the following questions in about 500 words :

(1) મનોવિજ્ઞાન વિષય ભણાવવા માટે અન્ય વિષયો સાથે અનુબંધ સાધવો જરૂરી છે ? સમજાવો.

It is necessary to establish correlation with other subjects to teach the subject of psychology. Explain.

(2) મનોવિજ્ઞાન વિષયમાં ઉપયોગમાં લેવાતી પદ્ધતિઓ જણાવો. સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ વિશે સમજૂતી આપી, તેના લાભાલાભ જણાવો.

Mention the methods used in the subject of psychology. Explain the assignment method and state its merits and demerits.

3. (A) નીચે આપેલ બે પ્રશ્ન પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 750 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 10

Answer any **one** of the following questions in about 750 words :

(1) મનોવિજ્ઞાન ખંડની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો. મનોવિજ્ઞાન ખંડ સંચાલન અને જાળવણી કેવી રીતે કરવી જોઈએ ?

Clarify the concept of psychology room. How will you manage and maintain the psychology room ?

(2) મનોવિજ્ઞાન મંડળનો અર્થ આપી, તેમાં કરવાની પ્રવૃત્તિઓ જણાવી મનોવિજ્ઞાન મંડળનું મહત્ત્વ સમજાવો.

State meaning, importance and activities of psychology club.

(B) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્ન પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 125 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 4

Answer any **one** of the following questions in about 125 words :

(1) મનોવિજ્ઞાન પ્રયોગશાળામાં વપરાતા સાધનોની યાદી તૈયાર કરી, તેની જાળવણી કેવી રીતે કરવી જોઈએ ?

Prepare a list of tools used in psychology lab and state the ways to maintain them.

(2) મનોવિજ્ઞાન વિષય ભણાવતી વખતે તમે કયા શૈક્ષણિક સાધનોનો ઉપયોગ કરશો ?

Which teaching aids will you use while teaching the subject of psychology ?

(3) મનોવિજ્ઞાન શિક્ષકની શૈક્ષણિક લાયકાત અને કૌશલ્યોની સમજૂતી આપો.

Explain educational qualification and skills of a psychology teacher.

4. (A) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 100 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 6

Answer any **two** of the following questions in about 100 words :

(1) ધોરણ-11ના પાઠ્યપુસ્તકના આંતરીક લક્ષણો જણાવો.

State internal features of the textbook of standard-11.

(2) તમારા મતે આદર્શ પ્રશ્નપત્ર કેવું હોવું જોઈએ ?

According to you, what is an ideal question paper ?

(3) વિવિધ પ્રકારની અનાત્મલક્ષી કસોટી જણાવી, કોઈપણ બેની સમજૂતી ઉદાહરણ સાથે આપો.

Mention various types of objective test and explain any two with illustration.

(B) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 8

Answer any **one** of the following questions in about **500** words :

(1) ધોરણ-12ના વર્તમાન પાઠ્યપુસ્તકની આલોચના કરો.

Criticise the current textbook of standard-12.

(2) બ્લૂ-પ્રિન્ટ એટલે શું ? બ્લૂ-પ્રિન્ટની રચના કરતી વખતે કયા-કયા ઘટકોની વિચારણા કરવી જોઈએ

What is blue-print ? Which factors will you consider while constructing blue print ?

5. નીચે આપેલ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના સાચા જવાબ લખો : 14

Answer the following multiple choice questions :

(1) ‘પ્રેરણા એ પ્રવૃત્તિને ઉદ્દીપ્ત કરનાર અને તેને પોષનાર કોઈ વિશિષ્ટ આંતરિક તત્ત્વ કે પરિસ્થિતિ છે’ આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે ?

- (a) જે.પી. ગીલ્ફર્ડ (b) એચ.ઈ. ગેરેટ
(c) સી.ટી. મોર્ગન (d) વુડવર્થ

‘Motivation is a specific element or situation. Which stimulates and nurtures the activity’ who gave this definition ?

- (a) J.P. Gilford (b) H.E. Garrett
(c) C.T. Morgan (d) Woodworth

(2) સિદ્ધિ પ્રેરણા વિશે વ્યાપક અભ્યાસો કોણે કર્યા છે ?

- (a) સી.ટી. મોર્ગન (b) મેકલેલેન્ડ
(c) જે.બી. વોટ્સન (d) ગીલ્ફર્ડ

Who has conducted extensive studies on achievement motivation ?

- (a) C.T. Morgan (b) McClelland
(c) J.B. Watson (d) Gilford

(3) સાંવેદનિક સ્મૃતિને ઘણીવાર _____ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

- (a) સ્મૃતિ વિચાર (b) સ્મૃતિ સંગ્રહ
(c) સાંવેદનિક નોંધ (d) સ્મૃતિ તંત્ર

Emotional memory is often known as

- (a) Memory thought (b) Memory collection
(c) Emotional note (d) Memory System

(4) શ્રાવ્ય સાંવેદનિક સ્મૃતિ _____ સેકન્ડ ટકી રહે છે.

Audio emotional memory can remain for _____ second ?

- (a) 10 (b) 5
(c) 30 (d) 2

(5) _____ તુલામાં બધા જ પ્રકારની ગાણિતિક ક્રિયાઓ થઈ શકે છે.

- (a) નામલક્ષી (b) ક્રમલક્ષી
(c) મધ્યાંતરલક્ષી (d) ગુણોત્તરલક્ષી

_____ scale have all types of Mathematical calculation.

- (a) Nominal (b) Ordinal
(c) Interval (d) Ratio

- (6) X અને Y ધરી એકબીજાને જે બિંદુએ છેટે તેને શું કહેવાય ?
 (a) મધ્યબિંદુ (b) આલેખબિંદુ
 (c) ઊગમબિંદુ (d) વર્ગબિંદુ
 Which is the point that Intercept each other at X and Y axis ?
 (a) Mid Point (b) Axis Point
 (c) Origin (d) Square Point
- (7) _____ ને મનોમાપનના આઘ સ્થાપક કહેવાય છે.
 (a) સર ફ્રાન્સિસ ગાલ્ટન (b) મેકલેલેન્ડ
 (c) એન. એનસ્ટાસી (d) જે.બી. વોટ્સન
 _____ is called as the founder of psycho measurement.
 (a) Sir Francis Galton (b) McClelland
 (c) N. Enstacy (d) J.B. Watson
- (8) સ્લાઈડ પ્રોજેક્ટર એ કયા પ્રકારનું શૈક્ષણિક સાધન છે ?
 (a) દૃશ્ય-શ્રાવ્ય (b) શ્રાવ્ય
 (c) દૃશ્ય (d) એકપણ નહીં
 What type of teaching aids is slide projector ?
 (a) Audio-Visual (b) Audio
 (c) Visual (d) None of these
- (9) નીચેનામાંથી કયું સાધન દૃશ્ય-શ્રાવ્ય પ્રકારનું છે ?
 (a) ઓ.એચ.પી. (b) રેડીયો
 (c) ટેપરેકોર્ડર (d) ફિલ્મ પ્રોજેક્ટર
 Which one of the following is audio-visual type of tool ?
 (a) OHP (b) Radio
 (c) Tape Recorder (d) Film Projector

નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

Write short answer of the following question :

- (10) એકમ આયોજન એટલે શું ?

What is unit plan ?

- (11) શૈક્ષણિક સાધન તરીકે ટી.વી.ની બે મર્યાદાઓ જણાવો.

State two limitations of TV as a teaching aid.

- (12) મૂલ્યાંકન એટલે શું ?

What is Evaluation ?

- (13) જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિ કોને કહેવામાં આવે છે ?

What is called the group discussion method ?

- (14) પ્રત્યાયન એટલે શું ?

What is communication ?